

den 24. februar 1965 et forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission, der skulle undersøge alle relevante forhold i forbindelse med Danmarks medlemskab af Den Nordatlantiske Traktats Organisation [årbog 1964-65, side 602]. Forslaget (tillæg A. sp. 1451, fremsættelsestalen F. sp. 2978) var til første behandling den 27. marts 1965 og henvistes herefter til et udvalg, som ikke afsluttede sit arbejde inden folketingsårets udgang. Forslaget genfremsættes her i ændret skikkelse.

Den Nordatlantiske Traktats Organisation (i det følgende kaldet NATO), hvoraf Danmark blev medlem i kraft af rigsdagsbeslutning af 24. marts 1949, trådte i kraft den 24. august 1949. Ifølge traktatens artikel 13 kan enhver deltagerland, efter at traktaten har været i kraft i 20 år — altså tidligst den 24. august 1969 — udtræde af NATO med 1 års varsel. Beslutning om ikke-medlemskab eller om fortsat medlemskab skal altså træffes senest i 1968. Det samme gælder forslag om ændringer i traktaten eller dens organisation.

Da folketinget har det store ansvar for den beslutning, der således skal træffes, må det sikre sig, at det har det bedst mulige kendskab til alle relevante forhold, der bør tages i betragtning, før beslutning fattes.

Det må anses for rimeligt, at en kommission nedsat af folketinget og med de beføjelser, en sådan kommission har efter grundlovens § 51, forestår det nødvendige undersøgelsesarbejde og udarbejder beretning til folketinget samt forelægger dette alt materiale, der skønnes at have betydning til belysning ikke blot af forholdene vedrørende Danmarks hidtidige medlemskab af NATO, men også vedrørende Danmarks sikkerhedspolitiske problemer i det hele taget. Det vil være rimeligt i forbindelse hermed også at undersøge mulighederne for en løsning af disse problemer gennem samarbejde med de nordiske lande.

Kommissionens arbejde foreslås afsluttet inden udgangen af 1967, hvorved der gives folketinget en rimelig tid til på grundlag af de foreliggende oplysninger at overveje sagen, inden beslutning skal træffes.

Ved fremsættelsen henviste *Aksel Larsen* (SF) i hovedsagen til de ovenfor anførte bemærkninger, men med den tilføjelse, „at nylig indtrufne begivenheder sandsynliggør, at uanset Danmarks stillingtagen vil ændringer af NATOs organisation og muligvis også af selve traktaten komme på tale, hvilket yderligere gør det påkrævet, at undersøgelsen iværksættes, og folketinget får stillet de bedst mulige oplysninger til rådighed.“

Ved første behandling stillede *udenrigsministeren* sig ligesom året før skeptisk overfor det hensigtsmæssige i at nedsætte en parlamentarisk kommission som den foreslåede. Han udtalte:

„Vi havde jo sidste år et forslag, om ikke helt af tilsvarende karakter, så dog i samme retning, fra hr. *Aksel Larsen*, og jeg kan i det store og hele beholde mig til de bemærkninger, jeg gjorde i den